

Otázka: Zahraniční obchod, celnictví, mezinárodní obchod

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Peetr

Zahraniční obchod -> náplní je směna zboží a služeb přes hranice státu.

Význam:

1) Ekonomický -> dochází k úspoře výrobního zdroje:

- Levná pracovní síla.
- Úspora surovin.
- Vyvezeme zboží, které jiný stát nemá, a přivezeme zboží, které nemáme my.

2) Politický -> dochází k navazování přátelských vztahů mezi státy:

- Způsobuje mezinárodní uvolnění.
  - Přidáme se ke státu, se kterým chceme obchodovat.
- 3) Kulturní -> poznávání způsobu života jiných zemí, kultury a ideologií.

Formy zahraničního obchodu:

- 1) IMPORT (dovoz) - veškeré činnosti spojené s dovozem zboží a služeb:
  - a) Přímý import - nákup od zahraničního dodavatele.
  - b) Nepřímý import - nákup zprostředkovaný podnikem zahraničního obchodu.
- 2) EXPORT (vývoz) - veškeré činnosti spojené s prodejem do zahraničí:
  - a) Přímý export - prodej zahraničnímu odběrateli.
  - b) Nepřímý export - k prodeji dochází prostřednictvím podniku zahraničního obchodu
- 3) REEXPORT - nákup v zahraničí a prodej do jiného zahraničního státu:
  - a) Přímý reexport - zboží jde přímo z jednoho státu do druhého, doklady jdou přes zprostředkovatelský stát.
  - b) Nepřímý reexport - zboží i doklady jdou přes zprostředkovatelský stát.

Příčiny vzniku reexportu:

- Obchodně-politické překážky - mezi státem, ve kterém se zboží nakoupí a státem, kam

se zboží prodává, mohou být vysoká cla, množstevní omezení (kvóty), nesmí se přímo dovážet.

- Ekonomické - možnost nákupu velkého množství za nízkou cenu (nákupy ve velkém množství umožní nižší ceny) a prodávat do dalších zemí za vyšší ceny.
- Kompletace vývozu reexportéra - reexportér kompletuje sortiment svých výrobků s výrobky dovezenými a tím rozšiřují svou nabídku.

Předmět zahraničního obchodu je vývoz a dovoz - zboží (spotřební statky, suroviny, materiál), služeb (pojišťovnictví, bankovní služby, věcné služby - doprava ČR), práv (licence, obchodní známky, autor. práva, leasing).

Struktura zahraničního obchodu se dělí podle dvou hladisek:

- Teritoriální (územní) - podle koho, do kterých zemí směřuje a ze kterých zemí pochází
- Komoditní (složené) - podle skupin zboží

Financování vývozu:

- 1) Vlastní kapitál.
- 2) Získání bankovního úvěru - možnost získat fin. prostředky na základě uzavření smlouvy s bankou.
- 3) Faktoring - odkoupení krátkodobých pohledávek od vývozce faktoringovými společnostmi, které přebírají vymáháním dluhu od kupujícího i riziko nezaplacení.

4) Forfaiting – princip je stejný jako u faktoringu – především středně a dlouhodobých pohledávek (vývoz investičních celků).

5) Podpora státu při vývozu – v některých zemích podporuje stát vývozce tím, že jim zajišťuje poskytování úvěrů s výhodnou úrokovou sazbou.

Celnictví -> souhrn zásad a odpovídajících prostředků, podle kterých má vláda každého státu upřádané své hospodářské vztahy s jinými státy:

- Ovlivňování rozsahu vývozu a dovozu, struktury zahraničního obchodu a vytváření institucí.

Omezení dovozu:

- Clo – peněžní částka, kterou stát vybírá při pohybu zboží a služeb přes hranice

- Dovozní kvóta – kvantitativní omezení dovozu

- Vývoz – vývozní prémie, úvěry, státní záruky na úvěr.

Význam cla:

- Fiskální (daňový) – příjem státního rozpočtu.

- Obchodně-politický – nástroj obchodní politiky určité země.

- Cenotvorný – clo tvoří důležitou položku ceny zboží při prodeji

Druhy cel:

- 1) Z hlediska pohybu zboží - dovozní - obrana domácí produkce, zvyšuje cenu; vývozní - zatěžuje vývoz; tranzitní - jedná se o clo za tranzit zboží státem.
- 2) Z hlediska způsobu výpočtu celní sazby - hodnotové - procentuální sazba; specifické - sazba na jednotku zboží; smíšené - výpočet je kombinací obou předchozích.
- 3) Z hlediska obchodně-politického - autonomní - určováno nezávisle rozhodnutím určitého státu; smluvní - určováno smlouvou s jiným státem, přináší nižší celní sazby.
- 4) Z hlediska účelu - finanční - příjem státního rozpočtu; antidumpingové - jestliže prodává někdo pod výrobní cenou; preferenční - zvýhodnění některých zemí; odvetné - odvěta za opatření namířená proti zájmům státu; vyrovnávací - přírážka k normální celní sazbě pro vyrovnání výhod poskytovaných na dovážené zboží vyvážejícím státem (dotace).

Celní orgány - Ministerstvo financí; Generální ředitelství cel; Oblastní celní ředitelství; Celní úřady (pohr., vnitř., nádraží, letiště)

Celní unie -> integrační seskupení států, které vytvářejí jednotné územní celky:

- Několik celních území s odlišnými tarify je nahrazeno jediným celním územím se společným jednotným celním sazebníkem platným pro nečlenské země.
- Zboží pocházející z jednoho členského státu není v ostatních státech této unie podrobováno clu.

Evropská unie:

Evropská unie je nadstandardním typem integrace.

- 5. května 1949 vzniká Rada Evropy
- Evropské společenství vzniklo 1967 - základ EU - na bázi 3 ekonomických organizací:

1) Evropské společenství uhlí a oceli

2) Evropské hospodářské společenství

3) Evropské společenství pro atomovou energii

- 1. 11. 1993 vznik EU (Smlouva o Evropské unii byla podepsána v Maastrichtu)
- ČR vstoupila 1. května 2004
- Od roku 2007 má EU 27 členů (poslední - Bulharsko a Rumunsko)
- Hlavní orgány EU - Rada Evropské unie; Evropská komise; Evropský parlament; Evropská rada; Evropský soudní dvůr; Evropský účetní dvůr.

Mezinárodní obchod - důvody:

- Ekonomické výhody z nákupu nebo prodeje.
- Odlišné geografické a klimatické podmínky.
- Spolupráce s různými zeměmi na vývoji výroby.

Obchodní bilance - pohyb statků a služeb ze státu a do státu.

Platební bilance - peněžní hodnota všeho, co dovážíme a vyvážíme.

Valuty - hotové cizí peníze.

Deviza - pohledávky a závazky v cizí měně.